

ТЕОДОР ТРАЯНОВ БЪЛГАРСКИ БАЛАДИ

chitanka.info

ПОСВЕЩЕНИЕ

ПЕСЕНТА НА ТРИТЕ МОРЕТА

*Послушай ноцем в морските талази
шума на старославни времена,
тръбите на пълчища от витязи
и бран под непреклонни знамена.
Морето пее песента на боя
с безсмъртната и страшна красота,
то знае, че сърцето на героя
покой намира само в песента.*

*Морето пее с устрема тържествен
на воинство пред враг неумолим,
разказва то за някой цар божествен,
роден с душа на лъв и херувим,
за българската славна епопея,
написана с кръвта на цял народ,
за царство от Карпатско до Егея,
под скиптѐра на величав живот.*

*Вълните пеят, тежки и сурови,
за не една дъбовна, тъмна ноц,
когато тих в прегръдките христови
издъхва някой велемоощен вожд.
Тогава пламва метеор в ефира
и възехтява бурното море,
че никога героят не умира,
дори когато слънцето умре.*

*Морето пее, пее и Балканът,
огрява в унес пълната луна,
запълят сенки, тръгнаха да бранят
пределите на бащина страна.
Достигат те и своите три морета,*

*опити пак от трепет съкровен,
там виждат, отстоял на вековете,
лика си, от вълните съхранен.*

*Шумят дълбоко тежките талази,
възкръсват старославни времена,
вървят, вървят пълчища от витязи,
працят зловецо горди знамена.
Морето пее песента на боя,
с безсмъртната и страшна красота,
то знае, че сърцето на героя
покой намира само в песента.*

ΠΡΟΡΟΚ

ПРОРОК

*Върви напуснат той наново
и кръв бележи горък ход,
из погледа му живо слово
споява заник и възход.
Вживян той в залеза трагичен
съдба вековна разгада,
повярвал в изгрев героичен,
речта магична овладя.*

*И той с любов света обсеби,
прегърна всеки враг без страх,
и, вдълбочен в най-черен жребий,
видя рода си чист от грях.
Тогаз заклинац проговори
духът на слънцелик пророк,
дошел молитвите да стори
към яростен, отминал бог.*

*Ала омраза робска зина
из слепи, виещи тълпи,
де всеки миг расте в година
и никога врагът не спи.
Макар че всичко буди спомен
за звяр стоглав, за бесен град,
зове там подвигът огромен
и няма връщане назад.*

*И днес, от някой брат прободен,
върви той с кървави следи,
но лирата му, дар господен,
съдбата земна победи.
О жива си ти, песен строга,*

завет от силни времена,
о слово, меч от вечен огън,
огрей над горестна страна!

Живей, о дар на небесата,
у мой боголик народ,
вдъхни му вяра в чудесата
на героичния живот,
вдигни пожарища в душите,
вродена скръб изпепели,
и с пламъците яровити
сърца сломени окрили!

И българският бог отново
ще слезне в тъмния Балкан,
и там, от огнен праг, сурово
ще сочи пътя ни избран:
от Шар и Дунав до Егея
единен дух да зацари!
Една душа да заживее,
едно сърце да възгори!

МОЛИТВА НА ПРОРОКА

О господи, не слушай,
не слушай, силни боже,
какво мълви устата
през тоя страшен миг!
У моя плач безумен
всевластна орис сложи
слова и вопли тъмни
на робски, чужд език!

О господи, не слушай —
и аз ще занемея,
безгласни мойте устни
молитва ще шептят;
в душата не поглеждай,
там паст бездънна зее
и горестни сълзи
на цял народ кипят!

О господи, не слушай
вика на греховете,
а чуй, през дни на гибел,
как плаче брат за брат,
изтръгвай от сърцата
на ужас плодовете,
че всичко ще тръпне
пред твоя гневен млат.

О господи, смил се
над майката, която
пред гроба на чедата
изкупва нечий грях,
изслушай в милостта си

*страданието свято,
горяло с толкоз вяра
в благовеен страх!*

*Към твоя горд избранник
възпри усмивка блага,
към твоя раб, що ничком
вопие благовест!
Пустиня жадна, тъмна,
очаква лъч и влага!
Прости, спаси всесилни,
сина си най-злочести.*

*О господи, председяам,
че този миг велик е,
окото ти всемъдро
над мене кротко бди;
сложи в душа избрана
словата огнелики,
сина си беззаветен,
към кръстта изведи!*

ВИДЕНИЕ НА ПРОРОКА

*Намерих в своята родина
най-близкия до бога връх,
където всичко тленно гине,
докоснато от вечен дъх,
отдето мъдро провидение
над времена велики бди
и в летописите свещени
запалва техните звезди.*

*Изправен върху раменета
на своя коронован дух,
излъх кръвта си от сърцето
и глас на херувим дочух,
разбрах, че онзи, що раздава,
което бог е низпослал,
все повече ще получава
от тайните, на сън прозрял.*

*И ключих оня кръг магичен,
където в песни възсия
съдбата на народ трагичен,
залюбен в своята земя.
Той — цар на бранната стихия —
изтегли меч срещу света,
решен с кръвта си да изтрие
вековен срам от паметта.*

*И титанично велелепен
народи стриваше на прах,
но от звездите неподкрепян,
той с ярост гинеше без страх.
И скоро волята господня*

*изригналата кръв смири,
и скръб и мъка безизходна
с безсмъртна святост ободри.*

*Благослових сърцата горди,
предрекъл близкия възход,
на правдата върховен орден
сторих от цял един народ!
Той, болка гибелна изпитал,
с сърце на рицар се яви,
и ореол на победител
грядущия му лик обви.*

*Духът му, тежкогранен кедър,
от величавост осенен,
не снима погледа си ведър
от небосклона озарен!
Там българското провидение
над времена велики бди
и в летописите свещени
реди победните звезди!*

СЪРЦЕТО НА ЕДИН НАРОД

ПОСЛЕДНИ СЛОВА

*Ръце към тебе сплитам,
в покорност и молитва,
о боже всемогъщи
на моята страна,
зове те раб прогледнал,
пред смърт, в свещена битва —
той вредом твойта близост
за пръв път опозна.*

*Отекна в дух размирен
отеческа повеля,
закон, стоящ над всичко,
над зло, добро и грях,
в сърцето преродено
изрекох клетва смела
и смисъла върховен
на своята смърт разбрах.*

*Ти, отче наш, вземи ни
над своята закрила,
прости на бранни братя,
прости и на врага,
и низпосли в сърцата
лъчи от твойта сила,
без ропот да заспиме,
завити от снега!*

*Там, в севера далечен,
небето е покрито
с въздишки и молитви,
изплакани за нас,
там няма да се чуе,*

*когато в равнините
съдбата ще удари
последния ни час.*

*О господи всемогъщ,
сами не ни оставяй,
простри десница крепка
над бранния ни стан,
благослови ни — всякой
умиращ да прощава,
усетил твойта близост
и в тебе упован!*

*Когато в жал последна,
в предсмъртните умори,
блуждаещ поглед жадно
затърси любен взор,
очите ни тих ангел
полека да притвори,
да възнесе душите
към родния простор!*

МОЛИТВА ПРЕД БОЯ

*Към теб молитва шепнем,
о промисъл всевишна,
със толкоз малко думи
и с толкоз много жал, —
из жилите сурово
тупти кръвта предишна,
но погледът тревожен
на север се е спрял.*

*Преди смъртта студена
дъха ни да отнеме,
последните ни мисли
в забрава облекчи,
че всичко преживяно,
дори от дълго време,
възкръснало се ниже
пред скръбните очи.*

*Изпъква ненадейно
и онзи покрив низък,
където всички мълком
се молят в този час,
а тази нощ ще видят
в съня си някой близък,
и в вятъра ще слушат
посмъртния му глас.*

*Вдъхни ни, вечни боже,
последна упоритост
пред ужаса пороен
на новия потоп,
и низпосли утеха*

*за майките, които
за нас ще правят помен
над всеки людски гроб.*

*О, скоро там, отсреща,
съдбата ще надникне,
смъртта ще заговори
из хиляди гърла, —
и всички мои братя,
които ти обикна,
невидим прекръсти ги
по чистите чела.*

*И те, когато падат,
добили вечно име,
издъхващи да видят
в изгрял небесен знак,
че те са твоите нови
безсмъртни херувими,
които ти очакваш
на своя вечен праг.*

БАЛАДА НА НЕОПЕТИТЕ

Не спирай, нощен вятър,
на длъж и шир задухай,
с надгробни песнопения
душите упокой!
Над нас злокобен бухал
из хралупите буха,
а някъде чакали
пируват с хищен вой.

Нахлуй към равнините,
задухай и повикай
и всички по земята
бездомни ветрове,
и, сбрани тук, почнете
опелото велико
на всички нас, заспали
по чужди брегове!

Душите ни витаят
над бойните полета
и никога не могат
от тук да отлетят,
че в пъклената мъка
на кости неопети
до страшний съд господен
ще трябва да горят.

Вдигнете тъмнините,
о ветрове безбройни,
звездите запалете
пред чер иконостас,
с благовейна вяра и

*и песни упокойни
на божията майка
молете се за нас!*

*Просъницата страшна
в сън вечен да премине,
прахът ни да намери
покоя осветен,
небето да изтръгне
душите ни невинни
из обръчите черни
на пъкления плен!*

*О, пейте, вкупом пейте
за вечното спасение,
там ангелите горе
подхващат отче наш,
а майката господня,
в божествено смирение,
покрива равнините
с небесния си плащ!*

ОПУСТОШЕНИЕ

СРЕДНОЩНО ВИДЕНИЕ

*Полунощ настъпва тиха,
полунощ отмерва звон,
бегли сенки зачестиха,
плахи, бързо се стаиха
по скалист, таинствен склон.*

*Лес бълнуващ проговори
из бездънна сънна пасть,
мигом зарница разтвори
буреносни кръгозори,
пламна процеп — огнен яз.*

*Хала пори тъмнините,
стенат зъбери, скали,
еква бран из равнините,
светват пролези прикрити,
звънват вражески стрели.*

*Втурват се пълчища бързи,
блясва броня, щит и меч —
гръм земя с небето свързва,
мълнията, огнен бързей,
освети неравна сеч.*

*Секва звън! Назад се вдава
бронзов строй пред строен враг,
строг и тъмен проечава
рев на лъв — за бранна слава!
Рев на лъв из роден стяг!*

*Бог отсъди! — Повалени
рухват бронзови стени,*

облак чер разкъсан стене,
бягат войни, устремени
къмто родни планини.

Трижди се небе разтвори,
прижди спусна жар и плам,
към обезумели взори
тръбен повик проговори
за позор, за вечен срам.

Мигом се безумци спряха
в дъжд и задух разжарен,
слаби роби възридаха,
своя боен стяг видяха
над врази възпламенен!

Силни боже, не оставяй
бранна чест под вражи крак!
Строг, предсмъртен проечава
рев на лъв! — О, бранна слава!
Гине, гине роден стяг!

Де витязи беззаветни?
Нигде мечът не блести!
Яростно небе разсветне,
стенат дъбове столетни,
гневно черен бич плющи.

И пълчища ужасени,
взрени в гневни висини,
милост! — вият на колени,
стават, бягат устремени
къмто родни планини.

Полунощ отмина тиха,
полунощ отмери звон,
бегли сенки зачестиха,

*плахи, бързо се стаиха,
по скалист, таинствен склон.*

**Среднощно видение от съдбоносно трагичните
години:**

1018 — Залез на първото българско царство;

1393 — Залез на второто българско царство;

**1913 — Краят на войната срещу турци, гърци,
сърби и румъни;**

**1918 — Краят на световната война; половина
България пада под робство.**

ГИБЕЛ

О нощ на черна гибел!
Ни лист, ни вейка тръпне,
спят мрачни небосклони,
спи моята страна!
О, гибел, черна клетва,
ти дебнеш, неотстъпна,
вещае твойта близост
уречена злина!

Родино, спиш, сънуваш
невиден сън! Дълбоко
заспа ти, упована
в престола милосърд!
А бди над тебе злото
с проклятие жестоко —
вековна орисия,
око на гняв и смърт.

О час на орис гневна,
из ада къс откъртен,
о, власт на паднал ангел,
на ярост и на лом,
сърцата неспокойти
сънуват сън предсмъртен:
пожар в равнините,
змия пред бащин дом!

О, гибел, не престъпвай!
Ръката ти разтвори
заклучени гранити,
пределни планини!
Обгръща леден поглед

заспалите простори,
и кобен знак разсветва
на четири страни!

Вековен поглед пламва,
гори, увълчен дебне,
и сенките заклина
на дяволската стръв,
лети луна в уплаха
над пропасти враждебни,
разсечена потъва
в море от тъмна кръв.

Сърца обезумели,
събуден всред писък,
с видения се давят,
треперат в чер кошмар,
сърце в сърце се вира,
отблъсва образ близък,
син майка не познава,
в душите вие звяр!

Там, в ада негде, бие
часът на безпощада,
зли духове се борят
с престола милосърд!
Един народ изтръпва
пред жертвената клада!
Бъди докрай проклето,
око на гняв и смърт!

Разпятието почва!
Тъма света поглъща,
затихват стон и клетва,
и всичко занемя!
Служтят сърца всред ужас,
как зла ръка могъща

избива с млат сърцето
на майката земя!

В миг синкав огън светва
в тъмата заехтяла,
понася се разсипан
в стрели от адска жар,
с гръм костерите черни
на бурите подпали,
за цял народ разпънат
надгробния пожар!

Но де си боен тътен
на тежки колесници,
на ангелски пълчища
на яростни жребци?
О, синове, летете,
зове земя лъвица!
Гробове се повдигат!
Станете, мъртъвци!

Деца на бранна слава,
безсмъртни исполини,
небето повлечете
с победно царствен зов!
Безгрешен дух над мълнии
победно ще премине,
пред вас блести доспехът
на бога ви суров!

О, нощ на черна гибел,
душа на преизподня,
превърщаш в гроб земята
на звездочел народ!
Но тръгва дух безсмъртен,
със волята господня,
на бран против съдбата,

с победен слънчев ход!

ПОГРЕБЕНИЕ

*О мрак полунощен,
всред пъкъл изригнал
небето изгасва,
земята мълчи,
и с писък безумен,
до бога достигнал,
безследно се скъсват
последни лъчи.*

*Дълбоко отмерва
подземна камбана,
и удар след удар
разтърсва тъма, —
о стон безконечен
на пламък и рана,
о звън от сърцето
на майка земя!*

*Из облачни хълми
се свлачат пълчища
към черни дъбрави,
потънали в сняг.
Без сълзи те плачат,
окаяно нищи,
понесли безкраен
покрит саркофаг.*

*И глухо отсичат
отек барабани,
тръби занемяват
дълбоко в нощта,
а удар след удар*

отмярва камбана,
сърцето ридае
на майка света.

О, рожби, о, жертви
на мъка свещена,
що крие ковчегът
единствена знам!
Не знаете вие,
плачете! — Нетленно
ще спуснете в гроба
най-скъпото вам!

Но спрете, безумци,
без бог, без надежда!
Нетленен над гроба
дух властен витай!
О, майко, сурово
заклинай, нареждай!
О, знак на дедите,
на кръст възсияй!

Разсветвай, знамение,
сред мрака отвесен,
звезда чудотворна,
разсипвай се в кръст!
Надежда, възгаряй
над край омагесан —
тук кости ридаят
под българска пръст!

О, сенки безсмъртни
на жертвена доблест,
тринадесет века
меч огнен спои!
О, слезте, витязи,
от звездната област!

*От цяла България
кръвта ви струи!*

*На своите потомци
вдъхнете отново
божествена вяра
в народа избран,
сърце слънцелико
да бъде готово,
низ път героичен,
за мир и за бран!*

БЪЛГАРСКИ ВИДЕНИЯ

СМЪРТ В РАВНИНАТА

*На Панайот Киселков
Загинал геройски при Люле-Бургас*

*Лежа самотен, неподвижен,
а раната струи безспир,
ни глас далечен, нито ближен,
а само облаци-покрови
висят над горестната шир: —
Ах, кой ще ме зарови!*

*Не чувам горско шумолене,
ни приласкаваща вълна,
русалките не бдят над мене
над мен не плачат нощни сови,
ни тъжно-бялата луна: —
Ах, кой ще ме зарови!*

*Какво видя сега насъне,
о майко! — Падащи звезди?
Защо ли полунощ не звънне?
Зова аз сенките сурови
на моите войнствени деди! —
Ах, кой ще ме зарови!*

*Довей, о ветре, пръст свещена,
от севера, от родний кът!
Целувка чувствавам студена,
тежат невидими окови
и клепки ледени тежат! —*

Ах, кой ще ме зарови!

БАЛАДА НА МАЙКАТА

О, дево светейша,
ти, облик тъжовен,
моли се за всички
на вечния бог! —
Сърца негде стенат!
О вопъл гробовен
из нощния плясък
на кървав поток!

Навън е тъй страшно,
нощта е тъй ясна,
блести неспокойно
дълбокият сняг!
Звезди негде слитат!
Сърца негде гаснат!
О жалостни майки,
на брат и на враг!

О дево светейша,
звезди негде падат,
една ли ги майка
безумно следи?
Сърца негде гинат,
умиращи страдат!
Над моята рожба
там никой не бди!

Защо твоят поглед
замрежен се свежда?
Кажми ми, небесна,
що става навън?
Зла орис ли жертва

*към гибел отвежда?
Смили се, кажи ми,
че всичко е сън!*

*Ти жива излизаш
из своята икона,
текат твоите сълзи
по моите коси,
не става ли нещо,
о майко исконна?
Кандилото някой
пред теб угаси!*

*Ликът ти — защо е
тъй страшно печален?
Звезда ли се пръсна
над кървав порой?
Вън повик замира?
О писък страдален!
Там някой ме вика!
И... — ето го — той!*

ЛУННА БАЛАДА

*Дълбоко в тъмите, далеко в Балкана,
шуми непристъпен, загадъчен лес,
луната възхожда, на сън позована,
луната огрява из пламнала пяна,
луната се носи из спомен злочест.*

*Русалки и вили, отдавнашна прелест,
всред шеметен танец не пеят и днес,
но чудните щерки на пастира Велес
в предсмъртни напеви са скритом заплели
с косите си златни столетния лес.*

*И там, де изгасна последната вила,
синее се извор, заварден с брези,
луната едничка тогаз е изпила
на нейния поглед бездънната сила,
внезапно изгаснал в две сини сълзи.*

*О, девствена бледност, коси позлатени,
тез живи води, де луната лъчи —
два взора, горящи, искри отразени,
два взора неземни, от спомен пленени —
са твоите виждащи сини очи!*

*Два взора облюбват жених ненагледен,
от толкова века на теб обещан,
с избликнали рани, но с поглед победен,
сред битва неравна от тебе изведен,
последен — в рода си, последен — из бран.*

*И поглед загасвац ти шъпне завета
на кръв героична, на славни деди,*

*слова непреклонни към майка, заклета
на сватбено ложе, плода под сърцето
от люлката още за вожд да реди.*

*О меч на дедите, ти, гневна зеница,
суров чудотворец при яростна сеч,
очаквай витяз, първенец на лъвица,
всесилен да станеш в желана десница,
победа да звънне из твоята реч!*

*О лес златокъдър, над тайни надвесен,
спокойно очаквай грядущите дни,
нетления огън на меча небесен
и синия поглед в изпятата песен —
ни буря, ни зима не ще затъмни!*

НЕУМИРАЩА ЗЕМЯ

ТАЙНАТА НА СТРУМА

*Бърза бързоструйна Струма,
тайна в хладна гръд тай,
бърза, дума не продума,
само в позлатена шума
влачат бързите струи.*

*Бърза, през скали, разтроги,
бързо глъхне тъжен ек,
върхове тъмнеят строги,
сенки, вили леконоги,
бродят из надвесен брег.*

*В миг вълна вълната спира
сякаш зов дочули скъп,
всичко околоръст замира,
само изворът извира
на дълбока, страшна скръб.*

*Спомен ли от вековете
спомня новия разгром?
Тук димят се кърви свети,
стон простенва: отмъстете
поругани чест и дом!*

*Тъмен вслушва се Пиринът,
дига каменния лоб,
знай, че сенки ще преминат
над Беласица, ще зинат
из недра ѝ гроб след гроб.*

*Бърза Струма, странно пее,
свеждат клон слез клон гори,*

*шъпнат, молят се на нея,
белий блясък на Егея
с черни листи да покрий.*

БАЛАДА НА ЮЖНИЯ ВЯТЪР

*Не разведряш, дъб столетен,
погледа си помрачен,
с дух на стражник беззаветен,
бдиш над земен край несретен,
бдиш над брат от брат ранен.*

*Мълчалив, наглед спокоен,
клони властно разпрострял,
спомен виждаш, род безброен,
брат до брата, орлек строен,
пламък в погледи огрял.*

*На задушница, три нощи,
грей над тебе звезден кръст,
слушаш негде бранни мощи
стенат, неопети още,
молят за спокойна пръст.*

*Расне твоят сън вековен,
плачат в тебе векове!
Вдигаш нощем връх тъжовен,
молиш, чакаш гръм върховен
страшний съд да призове!*

*В твоята гордост кой досеща
жал и плач на самота,
че в молитвата гореща,
слънцето която среща,
съхнат сълзи на нощта!*

*Скоро, скоро, с ведрост свята,
ще посрещнеш ден велик!*

*Ще разнася южен вятър
поздрава на бранни братя
и победния им клик!*

БЪЛГАРСКА ПЕСЕН

На Иван Радославов

*Вейте, ветрове пустинни,
вейте, горди ветрове!
Пейте песните старинни
над безрадостни долини,
към смълчани върхове!*

*Вейте, ветрове, приспете
стража вечнобуден — Шар!
На чедата си завета
в блясъка на три морета
да съзре, насън макар!*

*Вейте, с напора тревожен
разтръгнете нощен свод,
и с единствен повик: — Боже! —
изплачете, що не може
да изплаче цял народ!*

*Горка горест погребете,
идат силни времена!
В песните си понесете
на тринадесет столетия
пламенните знамена!*

*Вейте, с ярост непрестанна,
разведрете родна вис!
Цял народ ридай: Осанна!*

*Разгадайте в песен бранна
вдъхновена звездопис!*

*Пейте за победи славни,
пейте на език свещен,
за герои стародавни,
в бран — на ангелите равни,
жива кръв до днешен ден!*

БЪЛГАРСКИ ЗАКЛИНАНИЯ

ЗАКЛИНАНИЕ НА ЗЕМЯТА

Възлез проявена,
о сила нетленна,
възлез самородна
из своята тъма,
в живот се прераждай
гори въплътена,
душа чудотворна
на моята земя!

Заливай със злато
простори обширни,
откърмай, закриляй
насъщния плод,
насищай със щедрост
годините мирни,
труда благославяй
на моя народ!

Чрез теб да пребъде
стоманата свята
в десниците силни
на твоите чада,
орало когато
ще пори земята,
а меч и защита —
под бранна звезда!

Стори да погинат
злини и нещастия,
изтривай следите
на гибел и срам,
разкрий чудесата

*на свойто причастие,
кръщавай сърцата
в чистителен плам!*

*Чрез теб нека прати
всевишната воля
лазурното чудо
на земния рай,
където човекът
без страх ще се моли,
опит от небето
на родния край!*

*О мощ проявена
на дух благороден,
пред своята България
завета разкрий:
делата остават,
човек е преходен!
Народът е вечен
в това, що твори!*

ЗАКЛИНАНИЕ НА ДУХА

*Вдигни, о жрец, разискрен жезъл,
заклинай, знакове чертай!
В луната своя лик извезал,
духът нетленен да възлезе
из пепелта на рухнал край!*

*Снемете блясъка жалеен,
смълчани, тихи равнини!
В простора ви, от скръб огреян,
да кипне, в обред чародеен,
животът на победни дни!*

*Огрей в свещените дъбрави,
о дух на буйствен праотец!
Да рукне в жилите корави
кръвта, що меч и подвиг слави
и прави воина светец!*

*И с гръм в подземни водопади
да тътнат ярост, плам и стръв!
Вдигни от свята мъст грамади,
откърмай род на безпощади,
сърце на ангел и на лъв!*

*Витязи в гробното мълчание,
последен подвиг ви зове!
Духът на вашите предания,
отново в земни одаяния,
днес води своите синове!*

*Живей, о дух на исполини,
из лесове, реки, поля!*

*Нетленен род не ще погине,
в сърцата няма да изстине
кръвта, що Бог суров наля.*

ЗАКЛИНАНИЕ НА СЛОВОТО

*Ликувай, първо слово
На порив благороден,
Разраствай звън стоманен
На родния език,
Възрадвай небесата,
О реч на дух свободен,
С победно словословие
На твоя ден велик!*

*Възспирай всяко ехо
От дните на ридание,
Когато Бог отвърна
Окото си от нас,
И цял народ запътен
Към кръстното страдание,
Дочу присъда страшна
От своя собствен глас!*

*Прогонвай всеки спомен
От времето проклето,
Когато гробът зина
Пред всеки верен син,
А нощем в тишината
Шумяха три морета
За мъртвите витязи,
Светии до един!*

*Изпълвай с лъчезарност
И нощите, когато
Ще слизат живи сенки
През тъмната луна,
Веднъж на три години*

*Те бързат към земята
На старжа да застанат
При своите знамена.*

*Ликувай, светло слово
На радост благородна,
Не спирай, звън безсмъртен
На българската реч,
И песни да разгласят,
Че волята свободна
Пред стъпките на Бога
Полага своя меч!*

*О нивга не загива
Народът, който може
Закона на живота
Самин да изкове,
Сълзите на Голгота
В победен химн да сложи,
На братската трапеза
Врага да позове!*

МЕЧЪТ НА ХЕРУВИМА

ЗАКЛИНАНИЕ НА МЕЧА

*Вдигат се брястове в царственост сънна,
извишава се купол стъмен. —
Бог благославя! И ехото звънна
под пламък и меч разжарен:*

*меч всепобеден,
процеп всред мрак,
огнен и леден,
кървав за враг,
в защита убивай
нападащ ломи,
невидим се сливай
с лъчи и тъми!*

*Гибел юначен народ ли настигне,
блесни в пътеводни лъчи!
Брат ли ръка срещу брата повдигне
неверни ръце отсечи!*

*Меч всеподебен,
процеп всред мрак,
първ и последен
стражник над праг,
мъстителност мъжка,
в железни ръце,
влетявай до дръжка
в злоещо сърце!*

*Святкай, съгривай сърца преломени,
божествено-яростен меч!
Нека блестят векове отразени
из твоята вражеска реч!*

*Меч всепобеден,
процеп всред мрак,
гневно наведен,
слънце над стяг,
когато отсъдиш
смъртта да владей,
убий — без да бъдеш
убиец злодей!*

*Буря настъпи ли в огнена броня,
оттекваща бран и вражда, —
свято знамение! Грей в небосклона,
победна кръстата звезда!*

*Меч всепобеден
процеп всред мрак,
огнен и леден,
кървав за враг,
убивай, прощавай,
пълчища води,
в десница корава
всевластен бъди!*

СТАРОБЪЛГАРСКИ ПСАЛОМ

На илинденските герои

*Да славим свещения кедър,
що в бранните ноци шуми,
шуми и вести за победа
над вражески черни земи!
Гадае той тяхния жребий
по кобна червена звезда
че огън и меч ще изтреби
сеитби, гори и стада!*

*Реките гробове ще влачат
и вълци ще вият по тях,
в утроби деца ще заплачат,
скалите ще тръпнат от страх!
И пролет, и лято, и есен
ще минат низ пусти страни,
ръждата с отровната плесен
ще спомнят за живите дни!*

*Над гроба на мрачния Каин
ще сипат фъртуните сняг
и дух, безподслонен, разкаян,
ще хлопа на нашия праг!
Ще хлопа духът на свирепост,
на зло и на вражеска стръв,
що вдигнал бе дяволска крепост
над български кости и кръв.*

*Но ангелска мъст ще погълне
завета на благия бог,
ще гръмнат всред ярост и мълнии
словата на гневен пророк!
О, в нас любовта бе велика,
велика и мъката бе!
На бран днес животът ни вика,
зове ни земя и небе!*

СТАРОБЪЛГАРСКИ БОЕН ХИМН

*Развейте знамената бранни,
герои с ангелски съдби!
Днес бият всички барабани,
тръбят и всичките тръби!*

*Днес всички ний, в сърцата знойни,
България да сътворим! —
Днес тръгват орлеци безбройни,
днес пламва дух несъкрушим!*

*Днес бог на смелите помага,
възлюбва родната им реч,
звезда на челото им слага,
в ръката херувимски меч!*

*Днес българското слънце грейна,
днес почва българският ден!
Днес блика сила чародейна
из устрема ни окрилен!*

*Днес всички сънища народни
се сбъдват в нашите сърца!
Днес тръгват воинства господни,
днес светят бронзови лица.*

*Днес гордо знамената бранни,
пращят над ангелски съдби!
Днес бият всички барабани,
тръбят и всичките тръби!*

БЪЛГАРСКИЯТ ДЕН

ПОСЛЕДНИЯТ МАРШ НА БЪЛГАРИТЕ

*Ликувай, български народе,
безброй са българските дни!
Съдбата на Босфора броди,
камбана охридска звъни!
Шуми великденски Егеят,
блести, огледал твоя лик,
свещени пет реки му пеят
на славен български език.*

*С напев набожно благодарствен
от север Дунавът реди,
че ти, и в своята мъка, царствен,
за смел живот се прероди.
Отпадна робската верига
от живи и от мъртвци,
в небето воинство се вдига,
ликуват горди праотци.*

*Днес хлопа сбъдната надежда
на всяка българска врата,
и сам един народ отрежда
с какво ще надари света.
Ликувай, о народ уречен
да води целия Балкан,
изчезна злото, ти си вечен,
дошел из някой божии блян!*

*Ликувай, български народе,
безброй са българските дни!
Съдбата над Босфора броди,
камбана охридска звъни!
Шуми великденски Егеят,*

*блести, огледал своя лик,
свещени пет реки му пеят
на славен български език!*

БЪЛГАРСКИЯТ ЛЕС

*Владей с възшебно самовластие,
о роден неизгледен лес,
разлистен в плодно щастие,
раздавай слънчево причастие
с завета, що излъчваш днес!*

*Из тебе дъхат вечни сили
и в най-дремливия покой,
а твоите корени и жили
веднъж ли само са разбили
на прах най-страшния порой!*

*Извишаваш дънери сурови,
с могъщи, тежки клонове,
закриляш своя род вековен,
въздигаш горд издънки нови
към непреклонни върхове!*

*Те слушат думите свещени
на твоя величав псалом,
пригласяят, виждат вдъхновени,
и сънищата съкровени
на българския крепък дом.*

*Реките ти, с победна вяра,
към три морета се стремят,
край всеки хребет легендарен
подхващат твоите песни стари
и сенки царствени зоват.*

*Внедрен в земята си свободна,
владей, о неизгледен лес,*

*изпросил милостта господня,
откърмай челяд благородна
с завета, що излъчваш днес!*

ВЕЛИКИЯТ ДЕН

*Живей, родино легендарна,
ти своята орис надживя,
и бликна радост лъчезарна
из всички български слова!
Виж, ново слънце увенчава
с корони горди върхове,
а горе бог, в предвечна слава,
седи всред твоите синове!*

*Когато споменът пристъпи,
велика майко, не жали! —
ще слизат нощем сенки скъпи
по твоите орлови скали.
Вживей се в подвига им славен,
от висша воля осветен,
и опрости врага забравен,
с кръвта им свята причастен.*

*Безсмъртна! Вярвай вдъхновено
в мощта, която в теб струи,
за твоя устрем, отредено
велико дело предстои!
Живей по пътя героичен,
с чутовни сънища богат,
създай пророк и вожд обичан
на целия славянски свят!*

*Живей, родино легендарна,
ти своята орис надживя,
и бликна радост лъчезарна
из всички български слова!
Виж, ново слънце увенчава*

*с корони горди върхове,
а горе бог, в предвечна слава,
седи всред твоите синове!*

СЛЪНЦЕЛИКИ СИНОВЕ

БЛАГОДАРСТВЕН ПСАЛОМ

Да създадем хвала на бога
за милостта, що низпосла, —
той отмени присъда строга,
прекръсти нашите чела!
Слова, пропити с благодарност,
да срещат всички нови дни,
и героична легендарност
изминат път ще осени!

Тъмнеят времената бранни
изгряват дни на благодат,
и радостта ни нека стане
струи на вечен водопад!
Днес всяко людско робство буди
у българина скръб и свян,
той много роби ще очуди
из пътя си първовенчав.

Сам бог в рода ни непокорен
смири безкрайния пожар
и за духа ни животворен
изпрати своя вечен дар! —
Той българското първородство
в дома славянски утвърди,
и в нас слънчато благородство
днес грее, както и преди!

Погиналите в битва свята
в молитвите да споменем
и живи думи на земята
да стигнат звездният им трем!
Да въздадем хвала и слава

на подвига им, чист от грях! —
С велика жертва се създава
народ, без укор и без страх!

Сънят ни беше блян вековен
и бран за трон неоспорим,
и в песента на път съдбовен
стана грехът ни грях простим!
И ний, един народ помазан,
обединен с земя и кръв,
ще видим своя лик, изрязан
между безсмъртните — най-пръв!

Днес благолепен дух ликува,
в закона рицарски заклет,
и той, додето свят светува,
ще пази гордия обет!
С неземно име бог нарича
героя, плът и кръв раздал,
безимен в своето величие,
безмълвен в своята печал.

РИЦАРИТЕ НА ТРУДА

*Да стегнем здраво редовете
под знамето на труд свещен, —
днес жизнерадо слънце свети
над пътя ни благословен!
Днес стъпките на време ново
отекват в гордия ни ход,
ний идем, смели и готови,
да възродим един народ!*

*Трудът е воля плодотворна,
най-щедър извор на света,
в труда животът неуморно
разкрива своята красота!
Трудът превръща всичко в песен,
и в радост — всеки земен час,
трудът е пламъкът небесен,
що нивга не угасва в нас!*

*Трудът е вечният създател
на всяка жива благодат,
от вчерашния неприятел
той прави скъп, намерен брат!
Трудът е чудото, що води
към бога всеки земен син,
преражда племена в народи,
човека вдига в исполин!*

*Да впрегнем своята сила млада
за устрем в път неотклоним,
и крепко българската сграда
в земята родна да внедрим!
С пречистен дух, с десница здрава,*

*ний, рицарите на труда,
ще бъдем стража величава
над българската свобода!*

СЛЪНЦЕЛИКИТЕ

*Почивай, воинство мистично,
в съня си вечен отдъхни!
Живее в песни героични
духът на бранни равнини!
А бог над мощи неопети
най-скъпа църква изгради,
и в ден уречен, от небето
праха ви сам ще прикади!*

*Ще идват там, от път върховен,
потомци, силни младенци,
да славят подвига чутовен
на слънцелики праотци!
И не напразно е родила
кръвта ви слънчеви чада!
Тя пее в младите им жили
за правда, дълг и свобода!*

*Почивай, воинство сурово,
кръвта юначна отшумя,
но сън сънуваш, че наново
разкъсват бащина земя!
Спокойно спете! Бог отсъди
да стават много чудеса,
и българинът да пребъде
под своите вечни небеса!*

*Когато враг нечист докосне,
което ний боготворим,
ще тръгнем с вяра кръстоносна
делото ви да отстоим!
Ний, свързани с земя безценна,*

*с духа ѝ, приказно лъчист,
ще впишем страници нетленни
в народната ни летопис!*

*Почивайте, бойци достойни,
по-твърди в боя от скали,
към своето воинство безбройно
всевишният ви зачисли!
В деня на жертвите безстрастни
вий мряхте с песни на уста,
и днес, от всички най-прекрасни,
на бога вий сте радостта!*

*Безсмъртност горда увенчава
витязите в свещена бран!
Днес миналото ви е слава,
а бъдещето — сбъднат блян!
Под знамена непобедими,
пращели в тежки времена,
ще грее с българското име
най-слънцеликата страна!*

Източник: [Словото](#)

Издание:

Теодор Траянов. Български балади
„Македония прес“, С. 1995.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.